

VÉGINTÉZKEDÉSEN ALAPULÓ ÖRÖKLÉS

Dr. Hegedűs Andrea PhD,
LL.M.,
egyetemi docens

Szegedi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar
Civilisztikai Tudományok
Intézete

VI. OLVASÓLECKE

időigénye: 30 perc

VI. FEJEZET

A VÉGRENDELET ÉRVÉNYTELENSÉGÉNEK ÉS HATÁLYTALANSÁGÁNAK KÖZÖS SZABÁLYAI

AZ OLVASÓLECKE TÉMÁJÁNAK ÁTTEKINTÉSE

A) A VÉGRENDELET ÉRVÉNYTELENSÉGÉNEK ÉS HATÁLYTALANSÁGÁNAK JOGI TERMÉSZETE

B) VÉGRENDELET MEGTÁMADÁSA (ÉRVÉNYTELENSÉG ÉS HATÁLYTALANSÁG ESETÉN)

C) AZ ÉRVÉNYTELENSÉG ÉS HATÁLYTALANSÁG JOGKÖVETKEZMÉNYEI

Jelen oktatási segédanyag a kapcsolódó tananyagrészeket vázlatosan tekinti át, a témakörre vonatkozó további részleteket ld. a kötelező tananyagként szolgáló Könyvben.

A) A VÉGRENDELET ÉRVÉNYTELENSÉGÉNEK ÉS HATÁLYTALANSÁGÁNAK JOGI TERMÉSZETE

- **Érvénytelenség** = A végrendelet keletkezésekor jogi hibában szenved, ami miatt nem alkalmas a kívánt joghatás kiváltására.
- **Hatálytalanság** = Az örökhagyói jognyilatkozat a megtétele után bekövetkező, a törvényben meghatározott valamely okból nem váltja ki a végrendelkező által eredetileg célzott joghatást.
- **Mindig megtámadhatóságot jelent:** A végrendelet érvénytelenségét, hatálytalanságát megtámadó nyilatkozat alapján lehet megállapítani. Hivatalból nem vehető figyelembe.
- **Részleges érvénytelenség és részleges hatálytalanság:** Ha az érvénytelenségi/hatálytalansági ok csak a végrendelet egy részét érinti.

B) A VÉGRENDELET MEGTÁMADÁSA (ÉRVÉNYTELENSÉG ÉS HATÁLYTALANSÁG ESETÉN)

- **Megtámadásra jogosult →**
 - Aki az érvénytelenség, hatálytalanság megállapítása esetén maga örökölné, vagy a végintézkedéssel rá rótt kötelezettségtől vagy tehertől mentesülne.

pl. Törvényes örökös, ági örökös, kötelesrészre jogosult, dologi és kötelmi hagyományos, meghagyás kedvezményezettje.
- **Az ok megjelölése →**
 - Megtámadó nyilatkozatban meg kell jelölni az érvénytelenség, hatálytalanság okát.

(A közjegyző vagy bíró kötve van ehhez.)
- **Határidő: →**
 - Megtámadásra nyitva álló határidő → öröklés megnyílásától számított **5 év.**
- **Megtámadási jog megszűnése →**
 - ha a megtámadásra jogosult lemond e jogáról.
 - Lemondásnak minősül az a jognyilatkozat, amiben a megtámadásra jogosult a végrendeletet érvényesnek, hatályosnak ismeri el.

- **A megtámadás hatálya → relatív hatályú**

- Csak a megtámadásban érvényesített okból, és csak a megtámadó fél javára (inter partes) teszi érvénytelenné/hatálytalanná a végrendeletet. A megtámadás lehetőségével nem élő törvényes örökös viszonylatában érvényes marad.

Ez azt jelenti, hogy a végrendelet meg nem támadott részét érintő hagyatékot a végrendeleti örökösök öröklik, a hagyaték többi részét a végrendeletben foglaltak szerint kell átadni.

- **Az eljárás →**

- Hagyatéki eljárásban: alaki és tartalmi hibátlanág esetén a közjegyző a hagyatékot teljes hatállyal adja át az örökösnek.
- alaki hibátlanág esetén, de tartalmilag vitás hagyatéknál, viszont – ideiglenes hagyatékátadó végzéssel adható csak át a hagyaték => a végrendeletben kijelölt örökösnek.
- Bírósági eljárásban: a megtámadásra tartalmi érvénytelenség okából kerül sor, perben.

- **Bizonyítási teher → a megtámadó felet terheli.**

C) AZ ÉRVÉNYTELENSÉG ÉS HATÁLYTALANSÁG JOGKÖVETKEZMÉNYEI

- Ha a bíróság megállapítja az érvénytelenséget vagy hatálytalanságot, a végrendeleti örökös (hagyományos, meghagyás kedvezményezettje) **álörökös** lesz.
- A végrendelet sikeres megtámadója lesz az **örökös** (törvényes vagy ági örökös, kötelesrészre jogosult, hagyományos, meghagyás kedvezményezettje).
- Ez lehet
 - a korábbi végrendelet kedvezményezettje vagy
 - törvényes örökös (érvényes/hatályos végrendelet hiányában).
- Az így öröklő követelheti az álörököstől a nála lévő hagyatéki tárgyak, és azok meglévő hasznainak kiadását, a **jogalap nélküli birtoklás** szabályai szerint.
- **Részleges érvénytelenség és részleges hatálytalanság**
 - A többi rendelkezés érvényesül, ha a
 - Örökhagyó eltérően nem rendelkezik, és a végrendelet részleges fennmaradása feltehető akaratával nem ellentétes.

ÖNELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK

1. Mit jelent a végrendelet érvénytelensége?
2. Mit jelent a végrendelet hatálytalansága?
3. Végrendelet megtámadásánál érvényesül az officialitás elve? Válaszát röviden indokolja!
4. Beszélhetünk-e részleges érvénytelenségről vagy részleges hatálytalanságról?
5. Mely személy jogosult a végrendelet megtámadására?
6. Kapcsolódik-e határidő a megtámadáshoz?
7. Kire terjed ki a megtámadás hatálya?
8. Hol zajlik a megtámadási eljárás?
9. Kit terhel a bizonyítás?

KÖTELEZŐ TANANYAG

VÉKÁS Lajos: Öröklési Jog. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2019.

AJÁNLOTT IRODALOM

OROSZ Árpád/WEISS Emília: Öröklési jog – Anyagi jog. Új magánjog sorozat. (szerk.: Sáriné Simkó Ágnes) HVG-Orac Kiadó, Budapest, 2014. A végintézkedések (Orosz Árpád)

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014